

Hepatitida A: příznaky, léčba a prevence

12.9.2025 - Petra Batók | Hygienická stanice hlavního města Prahy

Minimálně týden izolace na infekčním oddělení v nemocnici a až měsíce klidu bez pohybových aktivit může přinést onemocnění, které se teď ve zvýšené míře šíří mezi obyvateli Prahy. Jak poznáte, že máte infekční žloutenku? A jak dál postupovat, pokud příznaky napovídají, že ano?

Hepatitida A (VHA) je virové onemocnění jater, kterému se často přezdívá *nemoc špinavých rukou*. Přenáší se především nedostatečně umytýma rukama, kontaminovanou vodou, potravinami nebo přes znečištěné předměty, jako jsou kliky nebo madla. Zdrojem nákazy je vždy nakažený člověk, přičemž infekčnost je nejvyšší už na konci inkubační doby a v prvních dnech nemoci.

Onemocnění začíná většinou nenápadně a připomíná chřipku nebo žaludeční potíže. Typické jsou zvýšená teplota, bolesti hlavy a svalů, únava, nechutenství, nevolnost nebo zvracení. Přidat se mohou i průjem či naopak zácpa, nadýmání, tlak v pravém podžebří nebo zánět spojivek. U některých pacientů se objevuje i svědění kůže či potíže kloubní a kožní.

U dětí se většinou další příznaky nedostavují, dospělí však brzy poté mohou pozorovat bledou stolicí a tmavou moč. V tuto chvíli už je potřeba navštívit lékaře, který zvolí adekvátní opatření a informuje hygieniky.

Postupně může dojít ke žloutence, tedy zežloutnutí kůže a očního bělma. Játra bývají zvětšená a citlivá, někdy se zvětšuje i slezina a mizní uzliny.

Ne vždy se však žloutenka projeví. Infekce pak může probíhat skrytě a odhalí se až při vyšetření krve. U dětí bývá průběh často lehký nebo bezpříznakový, zatímco u dospělých mívá nemoc vážnější průběh. Na rozdíl od jiných typů hepatitid nepřechází hepatitida A do chronického stavu a nezanechává trvalé následky. Jen zcela výjimečně může vést k selhání jater, to se ale týká především osob s chronickým onemocněním jater.

Od nákazy do objevení se prvních příznaků obvykle uplyne dva až šest týdnů, nejčastěji 14 až 50 dní.

Hepatitida A se léčí především režimovými opatřeními. Hospitalizace na infekčním oddělení a délka pobytu závisí na zdravotním stavu. Samotná nemoc trvá zpravidla dva až čtyři týdny. Pacientům se doporučuje klidový režim, omezení fyzické zátěže, lehká strava a přísná abstinence alkoholu. Specifické léky proti viru neexistují, léčba je tedy pouze podpůrná a zaměřená na zvládání příznaků. Po prodělaném onemocnění si člověk vytváří celoživotní imunitu.

Zásadní roli hraje osobní hygiena. Důkladné mytí rukou před jídlem a po použití toalety je nejjednodušším a nejúčinnějším opatřením. Důležité je také dbát na bezpečnost pitné vody a potravin, zejména na cestách. Spolehlivou ochranu poskytuje očkování. První dávka poskytne okamžitou ochranu i v době do dvou týdnů po kontaktu s nemocným. Druhá dávka se aplikuje 6 – 18 měsíců po té první (v závislosti na použité očkovací látce) a poskytne dlouhodobou ochranu.

Více o onemocnění si můžete přečíst v článku Hepatitida A – snadno se šíří, těžko likviduje. Prežije i mráz nebo v rubrice Virové hepatitidy.

<https://www.hygp Praha.cz/hepatitida-a-priznaky-lecba-a-prevence>